

**Ajuntament
de Barcelona**

Memòria d'Activitats 2020

Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional

0. Presentació	3
1. Compromís amb la Justícia Global: 2020 en xifres	4
2. Una cooperació de ciutat a ciutat	8
3. Acció Humanitària	13
4. Una cooperació transformadora: l'Educació per a la Justícia Global i la promoció de la coherència de polítiques	15
5. Defensa dels drets humans	18
6. Convocatòria de subvencions 2020	21
7. Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament	25
8. Equip humà i col·laboracions	25
9. Millora de capacitats i estructura	27

0. Presentació

El primer any de la pandèmia global ha canviat la partitura de la cooperació internacional i la justícia global, tal com estava escrita. La constel·lació de projectes plantejats per al 2020 pels diferents actors en les condicions precovid s'ha hagut d'adaptar ràpidament a un context aleshores desconegut. També a Barcelona, una de les primeres capitals en infectar-se de Covid-19 i reaccionar-hi, i referent internacional en matèria de cooperació. L'ecosistema d'actors ens hem hagut de partir entre avançar en les obligacions compromeses i l'atenció a la nova situació local i global. Els instruments, les rutines i les estructures pensades per a contextos previs han grinyolat, i només la voluntat de servei dels actors, certa creativitat i, sobretot, la flexibilitat, han ajudat a dotar-los de pertinència i adequació a les necessitats que ha requerit aquest any crític en la història contemporània global.

L'any 2020 ha estat per a la cooperació de l'Ajuntament de Barcelona un any de contingència, gairebé d'emergència, amb actuacions exitoses, com la crida d'emergència Covid-19, el suport del sector a l'emergència a la pròpia ciutat de Barcelona, o l'adequació de termes i terminis de procediments administratius; però d'altres frustrades, com la missió sanitària Covid, que es va desactivar per l'adveniment d'un nou pic de la corba de la pandèmia a Barcelona, o el programa BCN Respiradors, que no es va poder dur a terme per dificultats burocràtiques en origen i destí. Així, el confinament ha forçat a digitalitzar una part molt important de les relacions de cooperació. Caldrà veure'n en perspectiva l'impacte, però podem anticipar que en alguns processos la digitalització ha fet davallar-ne la qualitat. En altres, en canvi, la qualitat i les interaccions han augmentat. Ha estat l'any de les videotrobades i els webinars, per a bé o per a mal.

L'any 2021 serà també un any marcat per la Covid-19, però sense la càrrega d'incertesa del 2020. Aquesta és la Memòria d'un any històric.

La Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional (DJGCI) té per missió promoure, coordinar i gestionar la política pública municipal de cooperació per a la justícia global.

Aquesta política pública ha d'afrontar, conjuntament amb altres actors de la ciutat (organitzacions, universitats, instituts de secundària, etcètera), els efectes i les causes de la injustícia econòmica a escala global, la injustícia ambiental i climàtica, les injustícies lligades a la identitat de gènere i a les violacions de drets humans associades a la creació de fronteres per evitar la mobilitat de les persones.

Aquesta Memòria anual recull una anàlisi de totes aquelles iniciatives i actuacions en matèria de cooperació en què ha estat implicat l'Ajuntament de Barcelona a través de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional (en endavant, DJGCI). Seguint amb la metodologia emprada l'any passat, la Memòria d'activitats considera l'execució de projectes en la forma d'assistències tècniques, la signatura de convenis i protocols, i la subvenció de projectes a iniciativa d'altres actors duts a terme durant l'exercici 2020.

Amb la ferma voluntat de donar resposta a les recomanacions i objectius internacionals de destinar el 0,7% de la Renda Nacional Bruta a l'ajut oficial al desenvolupament, l'Ajuntament de Barcelona, l'any 2015, va dedicar el 0,7% dels seus ingressos propis a actuacions de cooperació i educació per a la Justícia Global. Aquesta fita assolida l'any 2015 s'ha mantingut en el temps, també l'any 2020, en la mesura que el pressupost de la DJGCI correspon a aquest percentatge. En concret: 10.499.742,37 EUR. D'aquest pressupost, s'ha executat un 90,47 %, això és, 9.499.090,39 EUR. L'execució pressupostària ha estat més baixa que en anys anteriors perquè la pandèmia originada per la Covid-19 ha afectat la planificació inicial.

D'altra banda, la pandèmia ha originat esforços addicionals per part de l'Ajuntament de Barcelona per a adaptar-se a les noves circumstàncies i facilitar la gestió dels projectes a les entitats. En aquest sentit, la DJGCI s'ha posat proactivament a disposició de les entitats, s'ha creat una entrada a la pàgina web amb preguntes freqüents i s'han acceptat moltes modificacions substancials de projectes amb l'objectiu

d'adaptar les activitats a la nova situació. En definitiva, s'ha demostrat flexibilitat per tal de facilitar les gestions i el desenvolupament dels projectes a les entitats del sector de la Justícia Global.

Totes les iniciatives i actuacions recollides en aquesta Memòria s'emmarquen dins el [Pla Director 2018-2021](#) (en endavant, PD), que pretén impulsar una etapa renovada de la cooperació de Barcelona, orientada vers la justícia global i amb un marcat caràcter urbà i municipalista. Aquest nou enfocament s'articula al voltant de tres pilars fonamentals, i alhora complementaris: el caràcter urbà i municipalista, l'orientació vers l'assoliment de la justícia global, i la seva concepció de banda ampla. Conseqüentment, planteja tres transicions o línies de progrés: avançar des d'una cooperació al desenvolupament a una cooperació per a la justícia global, articulada en torn als eixos de justícia econòmica, justícia ambiental, justícia de gènere, dret de les persones a refugi, a desplaçar-se i a migrar, els drets humans, la cultura de la pau i la noviolència, i els drets fonamentals de les persones en situacions d'emergència; passar d'una cooperació subsidiària dels estats a una que doni centralitat a l'agenda urbana i municipalista, que promogui la governança democràtica de les ciutats i el propi dret a la ciutat; i ampliar les tradicionals fronteres de la cooperació per abordar de manera efectiva la coherència del conjunt de polítiques públiques.

L'elaboració d'aquesta Memòria respon al compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb la transparència, en coherència amb les directrius impulsades pels principals acords a nivell internacional per tal de millorar l'eficàcia i l'impacte de la cooperació. Amb aquest exercici de rendició de comptes, la ciutadania i els actors de cooperació de Barcelona, així com la resta d'actors de les ciutats amb què es coopera, podran conèixer i valorar l'ús que fa l'Ajuntament de Barcelona d'aquests recursos.

S'ha continuat aplicant la mateixa metodologia de l'any anterior. Gràcies al procés de sistematització de la informació referida a les diverses iniciatives endegades, aquesta Memòria continua sent un document tant informatiu com accessible, fonamentat en l'anàlisi qualitativa i quantitativa de les diverses iniciatives en relació amb els objectius estratègics i específics previstos al PD.

1. Compromís amb la Justícia Global: 2020 en xifres

La DJGCI ha estat implicada en prop de 190 accions de cooperació, educació per a la Justícia Global i acció humanitària per mitjà d'alguna de les tres modalitats d'acció previstes al PD:

1. Cooperació d'iniciativa directa
2. Cooperació d'iniciativa d'altres actors
3. Cooperació multilateral i amb xarxes globals

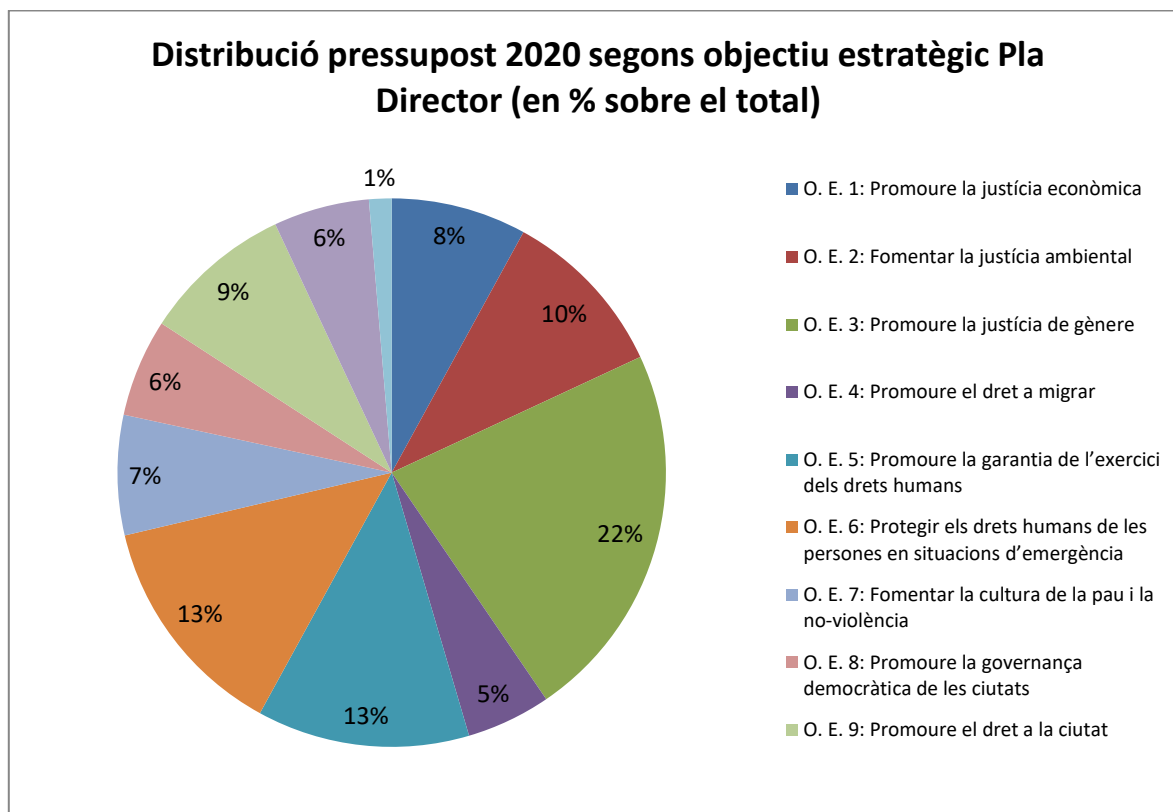
Algunes d'aquestes actuacions s'havien iniciat en anys anteriors, altres s'han originat i desenvolupat al llarg del 2020 i, de totes elles, algunes estan encara en execució.

Així mateix, cal considerar que algunes d'aquestes actuacions, com poden ser la signatura de protocols amb ciutats prioritàries, tot i no quedar reflectides en transferència de recursos econòmics, sí que requereixen del temps i de l'esforç del personal de la DJGCI per a implementar-les. Per aquesta raó, en la mesura del possible, la radiografia que s'exposa a continuació considera no tan sols el volum de recursos econòmics i financers, sinó també el nombre d'actuacions endegades. Igualment, convé recordar que, tot i que una mateixa actuació pot donar resposta o tractar d'assolir més d'un objectiu estratègic, finalment tota aquesta actuació (incloent-hi tots els recursos associats), per a facilitar la presentació de dades, s'assigna a un únic objectiu, el que es considera més representatiu.

En termes generals, tant les diverses actuacions com els recursos econòmics que ha executat la DJGCI han estat formulats per donar resposta als objectius estratègics previstos al PD de la manera que mostren els

gràfics següents. En aquest punt, cal destacar que en cap cas el PD no estableix una prioritització entre aquests objectius amb volums de recursos econòmics específics.

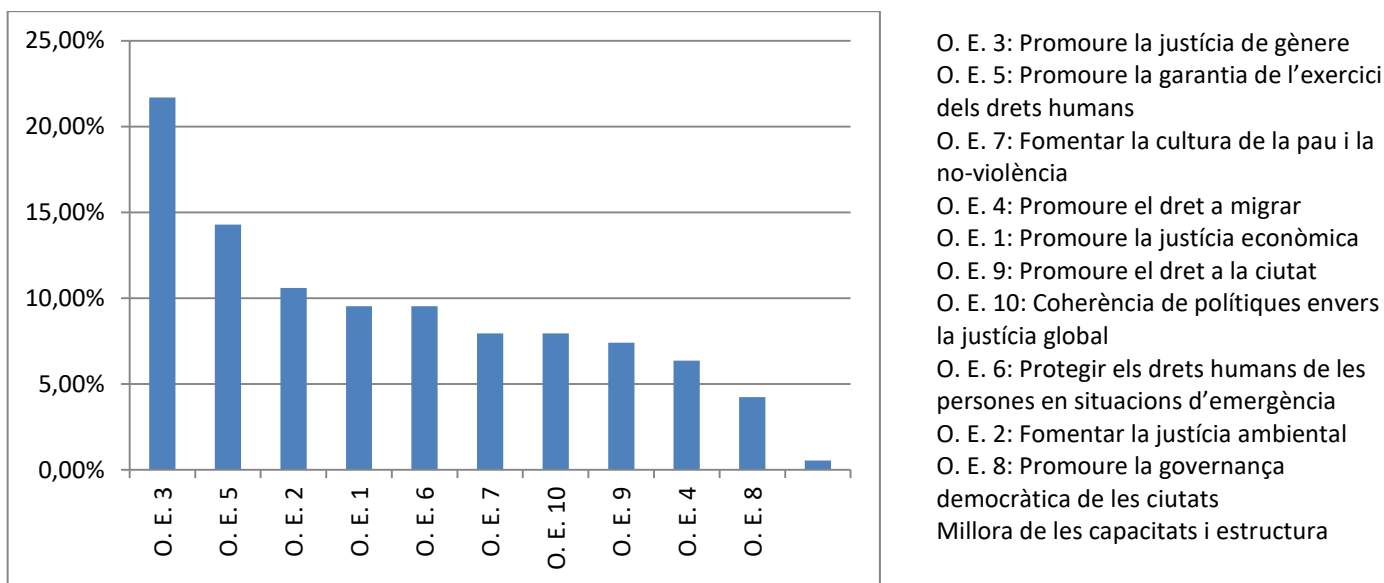
Figura 1: Distribució pressupost 2020 segons objectiu estratègic Pla Director (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

OBJECTIUS	IMPORT (EUR)	% SOBRE EL TOTAL
O. E. 1: Promoure la justícia econòmica	758.159,51 €	7,98%
O. E. 2: Fomentar la justícia ambiental	958.375,52 €	10,09%
O. E. 3: Promoure la justícia de gènere	2.127.822,66 €	22,40%
O. E. 4: Promoure el dret a migrar	472.467,85 €	4,97%
O. E. 5: Promoure la garantia de l'exercici dels drets humans	1.190.405,34 €	12,53%
O. E. 6: Protegir els drets humans de les persones en situacions d'emergència	1.267.571,57 €	13,34%
O. E. 7: Fomentar la cultura de la pau i la no-violència	671.504,23 €	7,07%
O. E. 8: Promoure la governança democràtica de les ciutats	547.600,00 €	5,76%
O. E. 9: Promoure el dret a la ciutat	842.420,58 €	8,87%
O. E. 10: Coherència de polítiques envers la justícia global	536.724,75 €	5,65%
Millora de les capacitats i estructura	126.038,38 €	1,33%
TOTAL	9.499.090,39 €	100,00%

Figura 2: Distribució de 189 actuacions de 2020 segons objectiu estratègic Pla Director (en % sobre el total)

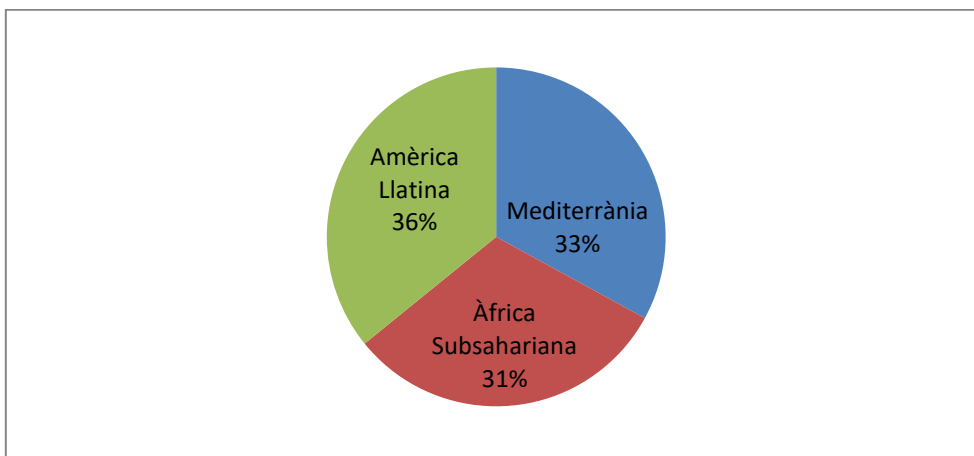

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

L'objectiu estratègic que ha rebut una major atenció en volum de recursos és l'objectiu estratègic 3, que alhora és el que ha concentrat un major nombre d'actuacions. Així doncs, "Promoure la justícia de gènere" i "Protegir els drets humans de les persones en situacions d'emergència" han estat els dos objectius estratègics que conjuntament han acumulat gairebé el 35,74% del total de recursos executats (al voltant dels 3,4 milions d'euros). En relació al nombre d'actuacions, l'objectiu específic 3 i l'objectiu específic 5 sumen el 35,98% del total de les accions desenvolupades durant l'any 2020. A més de les actuacions directament associades a algun dels deu objectius estratègics previstos en el PD, la DJGCI també ha dut a terme diverses actuacions en concepte de millora de les capacitats i estructura, principalment treballs d'assessorament per part de persones expertes i consultors/es en diversos àmbits (ja siguin específics, referents a alguns àmbits de la cooperació o més generalistes, relacionats amb el funcionament i organització interns de la Direcció). Les despeses en concepte de millora de les capacitats i estructura, que al 2020 han ascendit a 126.038,38 EUR, s'han concretat, entre d'altres, en l'externalització dels serveis d'assessorament i assistència tècnica per a valorar els projectes presentats en el marc de la convocatòria de subvencions i suport en àmbits estratègics com la coherència de polítiques i l'educació per a la Justícia Global.

A la figura 3 s'observa la distribució del pressupost de 2020 segons àmbit geogràfic fora de la ciutat de Barcelona, per tant, en aquest gràfic no es comptabilitzen les actuacions finançades en matèria d'educació per a la Justícia Global –que tenen lloc principalment a la ciutat–, ni altres actuacions, com ara el suport i finançament d'organismes com l'Institut de Salut Pública Global de Barcelona i Lafede.cat, que, tot i tenir la seva seu a la ciutat, duen a terme recerca i/o iniciatives que tenen com a destinataris últims els dels països del Sud.

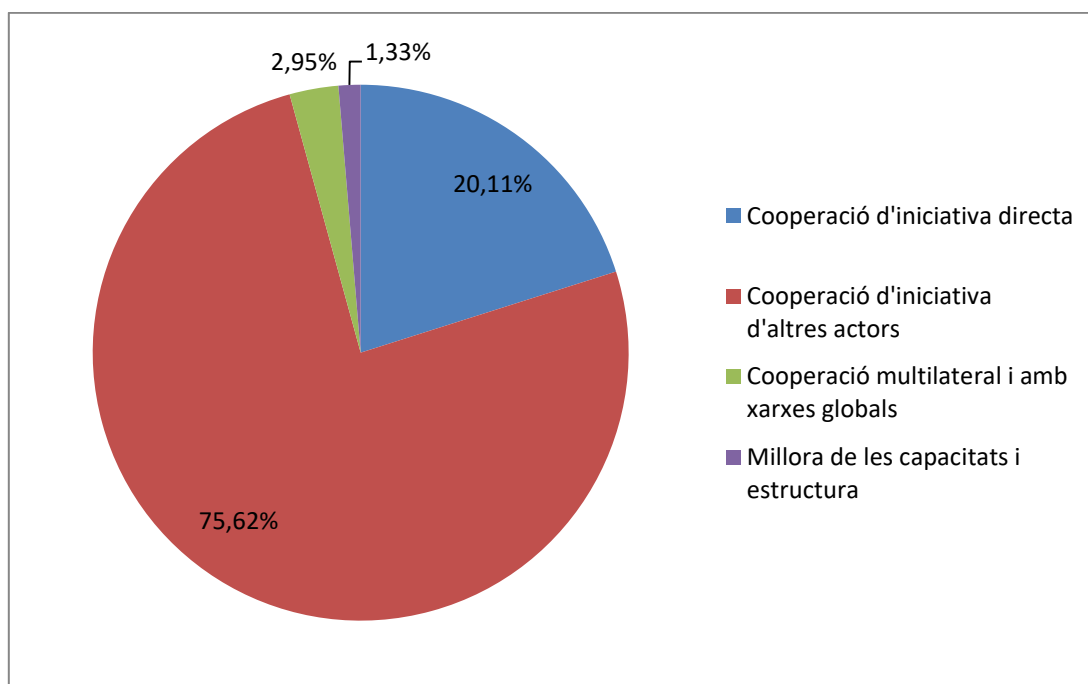
Figura 3: Distribució pressupost 2020 segons àmbit geogràfic (en % sobre el total d'accions realitzades fora de la ciutat de Barcelona)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

La regió que ha rebut un major volum de recursos és Amèrica Llatina, algunes de les ciutats han estat l'Havana (Cuba) i Medellín, Cali, Bogotá, Buenaventura i Cartagena de Indias (Colòmbia), ciutats prioritàries segons el PD. També han rebut recursos les ciutats de Mèxic DF, Oaxaca de Juárez i Suchitoto (Mèxic), San Salvador (El Salvador); San Miguelito (Nicaragua); Quito (Equador), entre d'altres. La regió de la Mediterrània ha rebut un 33% del pressupost. En concret, han rebut recursos les ciutats prioritàries següents del PD: Tetuan (Marroc), poblacions palestines de Cisjordània i la franja de Gaza, Amman (Jordània) i Tunis (Tunísia), Saïda (Líban), entre d'altres. El 31% del pressupost de les accions realitzades fora de la ciutat de Barcelona ha anat destinat a l'Àfrica Subsahariana, especialment a Maputo i Dakar, també ciutats prioritàries. Així mateix, han rebut recursos Inhambane (Moçambic); Kolda i Sant Louis (Senegal); Kinshasa, Kwilo, Kikwit, Kivu Nort (RDC), Bamako (Mali) i Nairobi (Kènia).

Figura 4: Distribució pressupost 2020 segons modalitats d'acció de cooperació (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

Pel que fa a la manera com aquestes actuacions s'han desplegat d'acord amb les modalitats de cooperació considerades al PD, en termes econòmics, prop del 76% d'aquestes actuacions s'ha executat com a cooperació d'iniciativa d'altres actors, per mitjà de la convocatòria pública de subvencions. La segona modalitat més important és la cooperació d'iniciativa directa, que ha canalitzat el 20% dels recursos executats durant l'any per mitjà de convenis amb entitats o amb administracions municipals de ciutats prioritàries. La cooperació multilateral i amb xarxes globals, per la seva banda, és la que menys recursos econòmics ha canalitzat, amb un 3%.

Al [web de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies \(FEMP\)](#) es pot consultar la descripció i les dades bàsiques de tots els projectes de l'any 2020.

2. Una cooperació de ciutat a ciutat

La cooperació directa de l'Ajuntament de Barcelona es fonamenta en una aproximació horitzontal de relació entre ciutats que cooperen en l'intercanvi d'experiències i en la mobilització de coneixements i capacitats en l'àmbit de l'acció municipal. Aquest intercanvi està vinculat a un procés d'aprenentatge recíproc perquè aquesta interrelació sigui veritablement efectiva i duradora. En aquest sentit, l'expertesa municipal que atresora l'Ajuntament de Barcelona implica un actiu fonamental per a l'exercici d'aquest model de cooperació, el qual es complementa amb altres accions concertades amb ONG, universitats i organismes de la ciutat mitjançant convenis de col·laboració, així com amb altres projectes que s'emmarquen en la convocatòria anual de subvencions de la DJGCI.

Aquest enfocament horitzontal es posa en pràctica bàsicament amb les ciutats prioritàries establertes al PD. Tanmateix, també es duen a terme accions d'aquesta naturalesa amb d'altres ciutats que tot i no estar previstes en el PD, tenen una trajectòria històrica de col·laboració amb Barcelona, com és el cas de Tànger i Sarajevo.

En el cas de Tànger, s'ha seguit executant el programa "TangerAccueil – Promotion des partenariats d'accueil et intégration des immigrants à la ville de Tanger", per part de Medcités, projecte finançat per la Unió Europea i l'Agència Suïssa de Desenvolupament i Cooperació, i que compta amb un intercanvi tècnic amb Barcelona previst per al 2021. El 2020 ha posat de manifest una certa manca d'iniciativa per part de la ciutat de Tànger i, d'altra banda, un creixent interès en la temàtica per part d'altres ciutats del mediterrani, membres de la xarxa Medcités.

Pel que fa a Sarajevo, la col·laboració s'ha centrat en Programes contra la Violència de Gènere, que ha endegat Medicus Mundi amb el Cantó de Sarajevo i la societat civil bosniana implicada.

A banda d'aquesta cooperació bilateral entre Barcelona i altres ciutats, també s'ha impulsat el treball en xarxa entre ciutats. N'és un exemple el projecte liderat per Oxfam, amb la implicació de l'Ajuntament de Barcelona i el CIDOB com a entitats associades, que s'emmarca en una convocatòria de la UE amb la finalitat d'impulsar la implementació de l'Agenda 2030 a països de renda mitjana/alta amb un alt nivell de desigualtats socials; aquest projecte té per objectiu fer una anàlisi dels factors que generen les desigualtats econòmiques, socials i polítiques a Ciutat de Mèxic, Sao Paulo i Brasília. I també, la tasca duta a terme en col·laboració amb el *Centro Iberoamericano de Desarrollo Estratégico Urbano (CIDEU)*, amb el qual s'ha establert una aliança estratègica per a la cooperació tècnica entre ciutats i institucions d'Amèrica Llatina.

Aquesta iniciativa d'aprenentatge per a trobar noves respostes als desafiaments urbans, mitjançant l'intercanvi de coneixements i experiències entre iguals es va iniciar el 2020, adaptant el model de cooperació bilateral municipalista directa de l'Ajuntament de Barcelona. L'acord entre l'Ajuntament de Barcelona i el CIDEU ha permès escalar i ampliar l'impacte de la cooperació tècnica tot i les limitacions

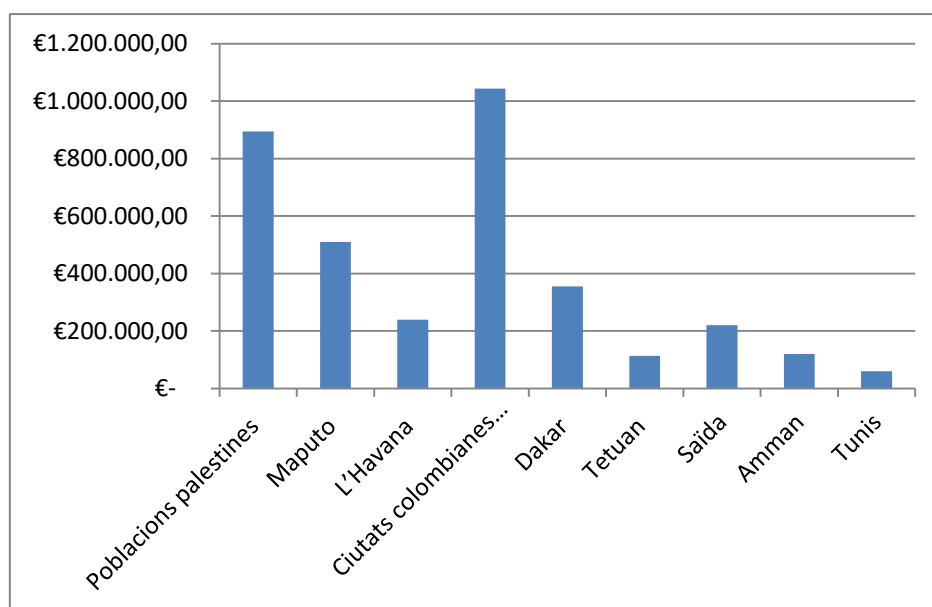

imposades per la pandèmia. Sota aquestes premisses aquest any s'han impulsat quatre grups de treball digitals, en la forma d'una prova pilot, i està programada la seva continuació i ampliació el 2021.

Una altra iniciativa en l'àmbit del treball en xarxa entre ciutats ha estat la desenvolupada a Líbia en col·laboració amb UNFPA (*United Nations Population Fund*) amb la finalitat d'augmentar la sensibilització i la mobilització comunitària, identificar riscos clau i abordar les normes, actituds i pràctiques negatives que perpetuen l'acceptació social de la violència basada en el gènere (GBV). En concret, es treballa aquesta política amb 22 ajuntaments libis. El projecte es continuarà executant l'any 2021.

Ciutats prioritàries del Pla Director

Figura 5: Distribució pressupost 2020 segons ciutats prioritàries Pla Director (inclou totes les modalitats d'acció)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la DJGCI

Les actuacions a les ciutats prioritàries del PD descrites a continuació es complementen amb la resta d'iniciatives de la societat civil barcelonina a través de la convocatòria de subvencions 2020 de la DJGCI i dels projectes aprovats en convocatòries anteriors en execució.

L'Havana

- Acabament del projecte "Pla d'acció per a l'articulació dels instruments de planificació i gestió del centre històric i la seva zona d'amortiment amb una visió ecosistèmica". Aquest procés de transferència de coneixements de l'Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona a l'equip de treball del *Plan Maestro de l'OHCH (Oficina del Historiador de la Ciudad de La Habana)* es valora com una primera etapa que ha de continuar amb l'acompanyament per al desplegament d'experiències pilot, com ara la tramitació de llicències d'obres o la creació d'una superilla urbana.
- Pel que fa al foment de la internalització i suport a la cooperació sud-sud, Barcelona ha facilitat la implicació dels professionals de l'OHCH en diversos espais d'aprenentatge i capacitat, com ara el Simposi Internacional d'Arxius Cali i l'intercanvi tècnic sobre polítiques públiques de foment de la lectura.

- Incorporació de l'OHCH als grups de treball de cooperació tècnica entre ciutats que es fa conjuntament amb el *CIDEU (Centro Iberoamericano de Desarrollo Estratégico Urbano)*. Concretament, hi participen en tres grups de treball:
  - Biblioteques públiques, reptes del segle XXI
  - Ecologia urbana: la ciutat pròxima
  - Arxius de ciutat: memòria i transparència
- Inici de l'execució del projecte "El centre històric de l'Havana, cap a un model de ciutat intel·ligent amb èmfasi en el foment de l'economia creativa, en el marc del 500 aniversari de la fundació de la ciutat": s'ha desplegat i concretat el pla d'acció per als dotze mesos vinents amb la implicació de l'ICUB. L'objectiu general és enfortir les capacitats locals i institucionals per a desenvolupar un model de ciutat amb èmfasi en les TIC i en la promoció de l'economia creativa al centre històric de l'Havana.

Aquest programa de cooperació rep el suport de la UE i l'Ajuntament de Barcelona, té una durada de 48 mesos i un finançament de 3.000.000,00 EUR. Reforça i complementa les línies de cooperació tècnica que ja s'estan treballant. De fet, permet aprofundir en la vinculació i el suport tècnic a projectes, com ara l'Espai Creatiu, el centre de joves de l'Havana, la digitalització d'arxius i la millora dels serveis bibliotecaris.

Ciutats colombianes implicades en el procés de pau

- Les ciutats han participat en diferents espais de col·laboració per compartir els reptes de la Covid-19 en la gestió municipal per tal d'atendre les necessitats de la ciutadania i com Barcelona podria contribuir a l'abordatge de l'emergència sanitària. S'han celebrat 10 seminaris web organitzats pel CIDEU sobre "Abordatge integral estratègic davant la pandèmia de la covid-19".
- A escala nacional, s'ha mantingut el compromís de cooperació de Barcelona en l'àmbit de les biblioteques públiques, entenent que la cultura i l'accés a l'educació són elements clau de cohesió social que afavoreixen la convivència i la recuperació de la confiança ciutadana a les zones més victimitzades pel conflicte armat. Per això, s'ha continuat donant contingut i impuls al conveni amb el Ministeri de Cultura de Colòmbia i el Consorci de Biblioteques de Barcelona (2018-2022): aquest acord permet facilitar la col·laboració amb la xarxa de biblioteques públiques i portar a terme el "Programa de biblioteques rurals", que dona servei prioritàriament als espais territorials de capacitat i reincorporació (ETCR).
  - [Bogotà](#)
    - Tramitació del MOU (Memoràndum d'Entesa) Barcelona-Bogotà que recull l'acord sobre els àmbits de cooperació internacional fins al 2023.
    - Bogotà ha participat activament en les Microxarxes d'intel·ligència urbana que es porten a terme conjuntament amb el CIDEU. Es tracta de grups de treball de cooperació tècnica, entesos com a espais de col·laboració i aprenentatge per tal de trobar noves respostes als desafiaments urbans, mitjançant l'intercanvi de coneixements i experiències entre iguals, tot establint processos d'aprenentatge ciutat-ciutat. Els àmbits de cooperació tècnica són:
      - Ciutats globals i transversalitat de gènere

- Ecologia urbana: la ciutat pròxima
  - Biblioteques públiques, reptes del segle XXI
  - Arxius de ciutat: memòria i transparència
- **Cali**
    - Continuitat del programa d'intercanvi tècnic entre les xarxes de biblioteques que s'executa conjuntament amb Medellín i altres biblioteques públiques de Colòmbia, en el marc del conveni entre la Municipalitat de Santiago de Cali, el Consorci de Biblioteques de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona (2014-2019). Es tracta de mantenir i reforçar les polítiques locals de promoció de la lectura, considerant que la cultura és una estratègia clau de construcció de pau, ja que les biblioteques compleixen una important tasca social i són espais de convivència segurs. Cali forma part del grup de treball sobre les biblioteques públiques del s. XXI que es porta a terme en coordinació amb el CIDEU.
    - Participació del Sistema Municipal d'Arxius de Barcelona en el Congrés Internacional d'Arxius de Cali.
    - S'ha iniciat la identificació de les línies d'assessorament tècnic en l'àmbit de la gestió d'arxius municipals com a element complementari a la innovació en la gestió dels governs i la preservació de la memòria històrica de la ciutat. La proposta de treball per als anys vinents s'estableix dins de l'estratègia de les microxarxes d'intel·ligència urbana, en aquest cas focalitzada en els "Arxius de Ciutat: memòria i transparència".
  - **Medellín**
    - Després d'haver confirmat l'interès per mantenir els vincles de cooperació amb Barcelona, s'han començat a identificar els àmbits d'actuació que es plasmaran en el futur MOU.
    - S'han explorat vies de transferència tecnològica des de Barcelona per facilitar l'accés als respiradors i dotar els hospitals amb el material mèdic necessari per atendre les persones afectades per la Covid-19.
    - Medellín ha format part de dues microxarxes d'intel·ligència urbana per a la cooperació tècnica que es porten a terme conjuntament amb el CIDEU:
      - Biblioteques públiques, reptes del segle XXI
      - Arxius de ciutat: memòria i transparència

Maputo

S'ha continuat amb la implementació de la col·laboració d'Enginyeria Sense Fronteres i el personal tècnic de l'Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, el projecte "Compostando - Educación y Acción Ambiental: experiencia piloto en el Jardín Botánico Tunduru (Maputo)", que pretén millorar la capacitat de gestió de residus del parc Tunduru (botànic) mitjançant el compostatge, i posar les bases de la primera aula ambiental de la ciutat de Maputo a les mateixes instal·lacions del parc. Aquest projecte ha patit retards a causa de les limitacions imposades per la pandèmia a Moçambic.

Ha començat la participació de l'Ajuntament de Barcelona en el projecte de l'AECID i l'Autoritat Metropolitana de Barcelona (AMB) per a donar suport a la nova Agència Metropolitana de Transports de Maputo. Concretament, Barcelona ha confeccionat l'equip pluridisciplinari municipal que acompanyarà el projecte i ha donat suport en l'elaboració dels termes de referència del concurs per a l'empresa que ha de dissenyar la xarxa.

Dakar

S'ha intentat construir una prioritització de temes amb l'Ajuntament de la ciutat de Dakar d'un possible programa de cooperació directa, a partir de les propostes d'intervenció de l'informe de l'Oficina de Resiliència Urbana de UN Habitat que acompanyaven l'estudi del perfil de resiliència urbana de la ciutat. Aquestes propostes han comptat amb la col·laboració de diversos departaments de l'Ajuntament de Barcelona.

Poblacions Palestines

- [Betlem](#)

S'ha fet el disseny final i el concurs públic per a la implementació del Projecte de rehabilitació del carrer Beit Sahour, que s'executa entre 2019 i 2021.

Durant el 2020 no s'han pogut fer visites ni intercanvis tècnics. Tota l'activitat de treball conjunt i intercanvis s'ha fet de forma telemàtica.

- [Gaza](#)

A Gaza s'havia previst seguir donant suport als projectes pilot de Drenatge Urbà sostenible que Acció contra la Fam i l'Ajuntament de Gaza implementen per a evitar inundacions i millorar la situació de l'aqüífer de la costa. A causa de la pandèmia de la Covid-19, no s'ha pogut fer cap activitat en aquest àmbit aquest any.

Amman

S'ha compartit l'experiència de Barcelona en l'accessibilitat a equipaments municipals. Durant el 2020 s'ha identificat el projecte per a executar el 2020 i el 2021. Barcelona assessorarà i finançarà les millores d'accessibilitat en dos dels 22 edificis districtals d'Amman. El projecte tècnic es va desenvolupar entre el 2019 i el 2020, i s'executarà el 2021. Aquest projecte ha quedat molt afectat per la manca de mobilitat internacional causada per la pandèmia.

Saïda

S'ha seguit explorant la possibilitat de tornar a treballar amb aquesta ciutat libanesa, acompanyant els Plans d'Eco-Turisme que s'han portat a terme a d'altres ciutats del país. Els intercanvis tècnics s'han hagut d'ajornar a causa de la crisi sanitària originada per la Covid-19.

Tetuan

Medcités, en el marc del conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, ha identificat amb l'Ajuntament de Tetuan un projecte d'intervenció participativa en l'espai públic per a garantir la seguretat de les dones, també en l'accés als serveis públics. Aquest projecte es desenvoluparà principalment el 2021 i rebrà l'intercanvi de coneixement amb personal tècnic municipal de Barcelona.

S'ha fet el retorn de diagnòstic guiat per la consultora AERYC i elaborat per personal tècnic de l'Ajuntament de Tetuan en matèria de migracions, la situació de la dona i la situació de les persones grans al barri Djbel Dersa.

Tunis

S'ha dut a terme la signatura del Memoràndum d'entesa entre les dues ciutats 2020-2024 i s'ha començat a treballar en la concreció de línies d'acció conjuntes.

Projecte ASIMA TUNIS: "Planification Stratégique et gouvernance multiniveau pour une ville métropolitaine résiliente". Programa executat per Medcités amb la participació de Barcelona. Amb cert retard per culpa de les mesures excepcionals preses amb motiu de la pandèmia de la Covid-19, s'ha fet el llançament del projecte amb les autoritats i se n'han iniciat els estudis preparatoris.

3. Acció Humanitària

L'Ajuntament de Barcelona, sent conscient de l'alarmant situació d'abast mundial provocada per la pandèmia de la Covid-19, va fer una crida durant el mes de maig perquè les entitats acreditades per l'Ajuntament com a expertes en acció humanitària i emergències presentessin propostes de projectes per a donar resposta a aquesta emergència. S'han prioritzat les intervencions que s'executen en els països on es troben les ciutats i poblacions considerades com a prioritàries en el PD, i dirigides a població vulnerable, d'escassos recursos, ubicades principalment en grans ciutats i/o entorns d'alta densitat de població. Els sectors prioritzats han estat la salut, aigua, sanejament i higiene i mitjans de vida, amb accions que fan front a la pandèmia en les diferents fases: contenció, mitigació, transmissió generalitzada. Mitjançant aquest instrument, s'han atorgat subvencions extraordinàries per un import total de gairebé 640.000 EUR per a 8 projectes. Les iniciatives beneficiades per aquestes subvencions provenen de Colòmbia, la Franja de Gaza, Líban, Moçambic i Senegal:

- Dret a l'alimentació i prevenció de la transmissió de la Covid-19 a Medellín (Colòmbia). (Assemblea de Cooperació per la Pau, ACPD).
- Mitigar la propagació de la Covid-19 entre la població de la Franja de Gaza (Farmamundi).
- Donar suport al sistema de salut (hospitalari i comunitari) de la Mitja Lluna Roja Palestina (MLRP) als camps palestins de refugiats/es a Saida. Líban (Cruz Roja Española).
- Protecció i assistència a la població refugiada i libanesa amb diversitat funcional en major situació de vulnerabilitat en el context de la crisi de la Covid-19 a Saïda. Líban (Movimiento por la Paz, el Desarme y la Libertad, MPDL).
- Prevenció, contenció i resposta al Covid-19 als Mercats de Maputo. Moçambic (CESAL).
- Reforç de la resposta sanitària i estratègia comunitària cap a la Covid-19 al districte de Matola. Moçambic (Metges del Món).

- Suport a la població del municipi des Parcelles les Assainies y al Centre Departamental d'Assistència i de Formació per a la Dona (CEDAF) en la resposta a l'emergència Covid-19. Senegal (Fundación Acción Contra el Hambre).
- Reducció de l'impacte de Covid-19 al Departament de Pikine, Regió de Dakar. Senegal (Metges del Món).

D'altra banda, durant l'any s'han seguit executant projectes d'acció humanitària atorgats en crides anteriors (Cicló Idai a Moçambic i actuacions humanitàries a la Mediterrània i l'Orient Mitjà com a conseqüència de conflictes armats):

- Garantint WASH després del cicló Idai, al Districte de Sussundenga, Manica, Moçambic (Farmacèutics Mundi).
- Emergència a Iemen: protecció i assistència a la població desplaçada (Comité Català per als Refugiats. Catalunya amb ACNUR).
- Emergència a Líbia: Protecció i assistència a la població refugiada i sol·licitant d'asil (Comité Català per als Refugiats. Catalunya amb ACNUR).
- Atenció primària de salut en la zona de conflicte en el Nordest de Síria (Metges del Món).
- Protecció i educació en emergències per a nens/es afectats pel conflicte en el Nordest de Síria que s'executa en els territoris kurds d'Iraq (Fundació Save The Children).

S'ha continuat executant el conveni amb Pallassos Sense Fronteres, amb l'objectiu de millorar l'estat anímic de la infància refugiada i/o desplaçada a través de la comicitat i les arts escèniques, si bé cal esmentar que la impossibilitat de viatjar ha provocat la modificació en l'execució d'algunes activitats inicialment previstes, que s'han adaptat a la situació incorporant algunes accions a Barcelona de sensibilització i suport a població vulnerable per fer front a la Covid-19.

S'ha seguit donant suport a la Federació ACAPS, que ha executat el projecte "Parem els efectes de la COVID-19 als camps de refugiats sahrauís", amb la finalitat de garantir l'accés a l'alimentació bàsica de les famílies amb infants, així com també de sensibilitzar la població de Barcelona i Catalunya sobre la situació que viuen les persones als camps de refugiats de Tindouf.

En conveni amb UNRWA s'ha executat un projecte a la Franja de Gaza amb l'objectiu de promoure la prestació de serveis de salut materno-infantil adreçat a dones refugiades de Palestina.

En el marc de la convocatòria de subvencions, s'ha mantingut la modalitat específica d'intervencions en crisis de llarga durada a l'Àfrica subsahariana, la Franja de Gaza, els campaments de persones refugiades sahrauís a Tindouf (Algèria) i territoris kurds a Iraq i Síria. I s'ha seguit prioritzant l'Àfrica Subsahariana d'acord amb la previsió que el PD fa dels conflictes oblidats que afecten aquesta regió.

Aquestes intervencions s'alineen amb l'objectiu estratègic 6 del PD, de protegir els drets humans de les persones en situacions d'emergència. Els projectes atenen les necessitats de la població en els àmbits de salut, protecció de les persones, aigua, sanejament i higiene, i seguretat alimentària.

Al 2020, mitjançant aquesta modalitat específica, s'han finançat tres projectes ubicats en Territoris Palestins Ocupats i un a la República Democràtica del Congo.

4. Una cooperació transformadora: l'Educació per a la Justícia Global i la promoció de la coherència de polítiques

Educació per a la Justícia Global

Amb la voluntat de contribuir a l'impuls de l'educació per a la Justícia Global (EpJG) com a eix fonamental d'una cooperació transformadora, aquest ha estat el segon any d'aplicació de [l'Estratègia d'Educació per a la Justícia Global 2019-2021](#), elaborada en el marc del grup de treball del Consell Municipal de Cooperació durant l'any 2018.

Des de fa anys, la Direcció treballa per impulsar l'Aprenentatge Servei (APS) entre les entitats de justícia global de Barcelona, conjuntament amb el Centre Promotor d'Aprenentatge Servei de Catalunya i el Grup de Recerca en Educació Moral de la UB. En aquest sentit, durant el 2020 s'han fet seminaris de formació i acompanyament per al seguiment dels projectes d'APS de les entitats de cooperació i educació per a la Justícia Global i seminaris de treball conjunt amb l'objectiu d'elaborar una guia d'aprenentatge servei i justícia global, basada en les fites del PD: justícia de gènere, econòmica i ambiental, drets humans i dret a migrar.

D'altra banda, durant el mes de maig, amb l'objectiu d'acompanyar les entitats d'educació per a la justícia global que treballen en centres educatius i conèixer les seves necessitats en el context de pandèmia, es va organitzar una trobada amb elles per compartir informació i donar-los suport.

Així mateix, amb la finalitat de donar a conèixer l'Estratègia d'Educació per a la Justícia Global s'ha participat en diverses jornades, congressos i actes:

- V Congrés Internacional d'Estudis del Desenvolupament, organitzat per Redes i Hegoa, amb el títol "Desafíos al desarrollo: procesos de cambio hacia la justicia global".
- Webinar "Repensar estratégicamente la Educación para la Ciudadanía Global en la era postCOVID-19" organitzat per la Coordinadora Valenciana D'ONGD.

La dimensió local dels projectes de justícia global sovint es materialitza en projectes d'educació per a la justícia global que posen l'èmfasi en la realització d'accions de sensibilització, denúncia i incidència. En aquest àmbit, destaca el treball amb Lafede.cat, la Fundació Autònoma Solidària (FAS) i la Fundació Solidaritat UB (FSUB):

S'ha donat suport al projecte de Lafede.cat "Justícia global: impulsar pràctiques coherents amb el feminisme, l'antiracisme i la justícia ambiental a les organitzacions". Tot i que s'ha hagut d'ajornar la celebració de la trobada "Canviar l'Escola per a canviar el món", s'han presentat nous documents teòrics que actualitzen el discurs educatiu i s'ha culminat la realització del web d'experiències educatives. També cal destacar l'elaboració del mapa sobre conflictiologia ambiental de Barcelona i de l'informe-diagnòstic sobre les convocatòries de subvencions catalanes. Les accions de reforç i d'acompanyament a les entitats per augmentar la seva participació en la federació han donat els seus fruits (s'hi han incorporat 12 noves entitats). També cal posar en relleu l'esforç d'adaptació a la nova realitat arran de la pandèmia amb l'organització immediata de la federació virtual, per tal de facilitar el teletreball de l'equip i les reunions virtuals des de la federació, entre altres mesures.

Pel que fa al conveni amb la FAS, de la UAB, s'ha participat en l'acte de lliurament dels premis pels treballs de final de grau sobre justícia global i desenvolupament sostenible.

Quant al conveni amb la FSUB, de la UB, s'han mantingut reunions de seguiment entre aquesta entitat, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) i la DJGCI relacionades amb la incorporació del programa a la convocatòria unificada de programes del CEB de l'any 2020.

Així mateix, destaca, en el marc del conveni amb la FSUB, el projecte de visat per a estudiants refugiats, que ha fet possible la tercera edició del curs de transició als estudis de grau, que té com a principal objectiu promoure l'accés a la formació universitària a aquelles persones que, com a conseqüència de conflictes armats, amenaces o altres tipus de violència, pateixen una vulneració dels drets humans als seus llocs d'origen o residència (fora del territori de la Unió Europea). Aquest curs forma part del Programa UB de suport a persones refugiades i en aquesta edició es van rebre 100 sol·licituds per a les 15 places disponibles. L'impacte de la Covid-19 va crear algunes dificultats en l'execució del projecte i va impedir l'arribada d'un dels estudiants. L'entitat va haver d'adaptar les activitats i els itineraris formatius, en funció de la situació de cada alumne i del moment d'arribada a Barcelona.

- **Educació per a la Justícia Global als Districtes de Barcelona**

La introducció del nou paradigma de la justícia global, així com l'augment de projectes desenvolupats en centres educatius, ha afavorit la territorialització de les propostes en diferents districtes i barris de Barcelona gestionades per diversos agents, d'àmbit de districte o de barri i també de ciutat. Des de fa alguns anys, la DJGCI ha acompanyat els districtes en el procés de generació dels respectius programes de justícia global del districte i en l'articulació d'espais de coordinació i de treball en equip amb les entitats del districte i també amb les que executen projectes d'educació per a la justícia global subvencionats en la convocatòria anual de subvencions.

S'han destinat recursos per tal de proporcionar assessorament tècnic a cada districte, per mitjà de la dedicació d'una tècnica experta externa, i també per a contribuir a cobrir les despeses d'activitats de justícia global dels districtes que ho van sol·licitar. En aquest sentit, s'han fet les transferències següents:

Districte	Import
Horta Guinardó	16.675,00 €
Nou Barris	5.000,00 €

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la DJGCI

A continuació s'indiquen les trobades de coordinació entre la DJGCI i els districtes dutes a terme durant l'any:

- Trobada "Entitats i districtes es troben: COMPARTINT TERRITORI" (14.01.2020, Casal de Barri Torre de la Sagrera) entre les entitats de justícia global de la ciutat, entitats de districte, Lafede.cat, les referents de districte, altres agents del territori i la DJGCI.
- Reunions de coordinació tècnica (10.02.2020 i 09.10.2020) entre les persones referents de justícia global dels districtes i membres de la DJGCI.
- Participació en la Taula de coresponsabilitat de Serveis a les Persones i Territori (20.02.2020) amb l'objectiu d'establir una via de relació i coordinació estable entre la Taula i la DJGCI.
- Reunions particulars amb personal tècnic i d'entitats en alguns districtes sobre l'execució de determinats projectes i del programa de justícia global i taules d'APS dels districtes.

Promoció de la Coherència de Polítiques per al Desenvolupament

Durant el 2020 s'han reforçat les dues línies principals de treball: l'impuls a la compra pública responsable amb especial incidència en els impactes a l'exterior dels sectors de l'electrònica, l'alimentació, el tèxtil i la salut; i l'emergència climàtica i la recerca sobre impactes socials i ambientals a l'exterior de les polítiques públiques i del model de consum actual.

En concret, s'ha treballat amb diferents actors: a l'interior de l'Ajuntament; amb grups de treball locals i internacionals per mitjà dels quals es fa investigació i incidència; i ONG que presenten projectes a la modalitat de coherència de polítiques públiques amb impacte exterior de la convocatòria de subvencions de Justícia Global i Cooperació Internacional.

➤ Treball a l'interior de l'Ajuntament:

- S'ha avançat en la institucionalització de la contractació pública sostenible amb visió de justícia global. Arran de l'aprovació del [Pla d'Objectius de Contractació Pública sostenible 2020-2021](#) s'ha formalitzat un Grup de Treball Tècnic per al seguiment i promoció de l'aplicació de les mesures de contractació pública sostenible, del qual forma part la DJGCI, juntament amb referents tècnics dels diferents serveis transversals que l'Ajuntament i el seu Grup Municipal disposen per a l'assessorament o promoció de la introducció de mesures de contractació pública sostenible.
- S'ha contribuït a l'execució de la [Declaració d'emergència climàtica](#) i al seguiment del Pla clima. S'ha creat una nova modalitat de projectes sobre justícia climàtica en la convocatòria de subvencions de la DJGCI.
- S'ha participat a la Comissió per a l'impuls i l'assoliment de l'Agenda 2030 de l'Ajuntament de Barcelona, vetllant per la coherència de polítiques públiques per al desenvolupament sostenible i la justícia global.
- S'ha donat suport a diverses accions en el marc de la Capitalitat alimentària sostenible, Barcelona 2021, reforçant la vessant de justícia global i el coneixement de iniciatives i lluites del Sud Global en aquest àmbit.

Així mateix, s'ha donat continuïtat a les accions d'incidència en l'àmbit de la sobirania alimentària per mitjà del projecte "Barcelona Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, des de la Justícia Global i per mitjà de la Soberania Alimentària", en què hi participen Grain, *La Vía Campesina* i la *Revista Soberania Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*. També s'ha donat suport al procés del Fòrum Social Mundial de les Economies Transformadores, i a un estudi de Setem i Opcions sobre "Els impactes econòmics, ambientals i socials en la gestió dels menjadors de les universitats públiques de Barcelona".

➤ Grups de treball d'àmbit local i internacional:

- S'ha contribuït al grup de treball de compra pública responsable en el sector de la salut, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci de Salut i Social de Catalunya on

participen diferents administracions i consorcis sanitaris. S'han seguit compartint diversos anàlisis i riscos existents de vulneracions de drets humans en la cadena de subministrament de diferents productes, així com els passos que s'estan fent a nivell internacional i per part d'altres administracions per a millorar les condicions de tot el cicle de vida, en drets laborals, ambientals i d'innovació per a la sostenibilitat i la justícia global.

- S'ha participat activament en el grup de treball interinstitucional de compra pública socialment responsable amb impacte exterior, on participen diverses administracions catalanes i entitats de la societat civil. Aquest any s'han organitzat, conjuntament amb diverses xarxes d'universitats, les Terceres Jornades de compra pública socialment responsable, amb el títol "Administracions públiques, Universitats i Societat Civil avançant juntes per a la coherència de polítiques de respecte als drets humans". S'han dut a terme en format virtual el 10 i 11 de desembre. Aquest format ha ajudat que augmentés la participació d'altres entitats de l'Estat espanyol i europees.
- S'ha donat suport a iniciatives locals i internacionals per avançar cap a millores laborals i ambientals en el sector de l'electrònica: s'ha seguit participant a la xarxa *Electronics Watch*. S'ha col·laborat amb Setem i altres organitzacions en la [V edició del Social Mobile Congress](#), amb el lema "Lluites compartides sud global i nord, per un model electrònic just". En aquesta edició s'ha posat especial èmfasi en les vulneracions de drets humans i en els impactes ambientals que genera el model de producció i consum de la indústria electrònica, i en la transversalitat i el diàleg mutu entre diferents moviments associatius i sindicals.
- S'ha participat en publicacions i reculls de bones pràctiques en àmbits concrets: [ICLEI](#), [Procura +](#), Make ICT Fair, entre altres amb l'estudi de cas: [Socially responsible public procurement of computer equipment - city of Barcelona](#).
- S'ha participat en diverses conferències i jornades a nivell local i internacional, que han corroborat que l'Ajuntament va en línia amb altres administracions europees per tal d'avançar en contractació pública ètica i responsable amb inclusió dels impactes exteriors.

➤ Modalitat específica de la convocatòria de subvencions:

S'han finançat 8 projectes en la modalitat de coherència de polítiques públiques amb impacte exterior, que aborden temàtiques com la compra pública, el consum responsable i la justícia financera, entre d'altres.

5. Defensa dels drets humans

El PD 2018-2021 dedica específicament un dels seus objectius a promoure la garantia de l'exercici dels drets humans i els drets dels pobles.

A més, la garantia de l'exercici dels drets humans i de les llibertats fonamentals s'erigeix com un dels valors de cooperació de l'Ajuntament de Barcelona, tal com recull el mateix PD.

A continuació, es destaquen algunes de les actuacions que s'han dut a terme en aquest àmbit:

➤ Programes d'acollida temporal i protecció internacional:

- L'Ajuntament de Barcelona ha donat continuïtat al programa municipal [Barcelona protegeix periodistes de Mèxic](#), posat en marxa l'any 2018, a partir d'un projecte pilot de l'any 2017 amb l'associació Taula per Mèxic. Aquest programa d'acollida temporal de defensors/es de drets humans està adreçat al col·lectiu de periodistes de Mèxic, país on exercir aquesta professió és una activitat de màxim risc quan es denuncien violacions de drets humans. Durant l'any 2020, s'ha acollit quatre periodistes. El primer trimestre de l'any, dues dones periodistes que havien iniciat la seva estada l'últim trimestre de l'any 2019. La seva tornada a Mèxic, tot i coincidir amb la declaració de l'estat d'alarma a l'Estat espanyol, es va poder dur a terme amb normalitat. Per contra, la pandèmia mundial de la Covid-19 sí que va interferir en l'arribada a Barcelona de dos nous periodistes, prevista per al mes d'abril. La seva vinguda es va haver d'ajornar fins a principis de juny. Tanmateix, atesa la seva situació de vulnerabilitat i risc, el programa els va estar donant suport des de la distància, des del mes d'abril. Amb aquestes darreres, ja són vuit les persones acollides pel programa, i onze si es tenen en compte els antecedents. La finalitat del programa és donar-los un respir i reforçar les seves capacitats personals i professionals per afrontar la seva situació, alhora que es visibilitza i s'internacionalitza la seva causa. Així mateix, pretén promoure i consolidar una xarxa de periodistes Catalunya-Mèxic que permeti reforçar la tasca del col·lectiu de periodistes amenaçats.

Durant l'estada a Barcelona de les persones acollides, se'ls proporciona un acompanyament integral: allotjament, manutenció, suport psicosocial i sanitari, agenda formativa i d'incidència. Es preveu acollir quatre persones per any, en períodes de sis mesos, havent-hi la possibilitat d'escurçar o allargar-ne l'estada en funció de les necessitats de cada cas.

Barcelona ha estat el primer Ajuntament, en tot l'Estat Espanyol, que ha posat en marxa un programa d'aquesta naturalesa.

- S'ha continuat acollint l'escriptor hondureny que havia arribat a Barcelona l'any 2018, en el marc del [Programa Escriptor Acollit](#), coordinat per l'entitat PEN català, que té com a finalitat rebre a Barcelona, durant un període de dos anys, un escriptor o escriptora amenaçat, perseguit o amb risc de ser empresonat/da com a conseqüència dels seus escrits. L'Ajuntament de Barcelona, a més de contribuir-hi econòmicament, posa a disposició del programa un habitatge municipal per acollir l'escriptor/a. A causa de la pandèmia de la Covid-19, que va comportar que l'acolliment del nou escriptor acollit s'hagués d'ajornar, es va poder continuar donant suport a l'escriptor hondureny uns mesos més enllà dels dos anys previstos. Va allotjar-se al pis municipal fins a l'octubre. Els dos últims mesos de l'any no hi va haver cap escriptor acollit, atès l'ajornament referit anteriorment.

➤ Protecció a terreny:

- En el marc de la modalitat de la convocatòria anual de subvencions, adreçada a projectes d'acompanyament internacional i protecció de persones defensores de drets humans

amenaçades, s'han finançat cinc projectes d'aquestes característiques, quatre a Colòmbia i un a Mèxic/El Salvador.

- S'han promogut diverses actuacions en forma de declaracions o cartes institucionals amb l'objectiu de denunciar violacions de drets humans arreu del món i visibilitzar el suport a determinades comunitats o col·lectius en perill, a banda de les que s'esmenten a l'apartat del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament:
  - Aprovació pel Ple del Consell Municipal de 31 de gener d'una declaració institucional de suport i solidaritat a les víctimes de la violència policial a Xile, des de l'inici de la crisi l'octubre de 2019.
  - Declaració institucional aprovada per la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports el 18 de febrer, en què es dona suport a la campanya internacional per a abolir les armes nuclears (ICAN) i s'insta el govern espanyol a signar i ratificar el Tractat sobre prohibició de les armes nuclears aprovat per Nacions Unides.
  - Comunicat el 29 d'abril de tots els programes de l'Estat espanyol d'acollida temporal de persones defensores de drets humans davant l'agreuement de la situació de risc de les persones defensores de drets humans durant la crisi sanitària de la Covid-19.
  - Carta adreçada a autoritats mexicanes, amb motiu del primer aniversari de l'agressió a Néstor Troncoso, periodista acollit a Barcelona en el marc del programa Barcelona protegeix periodistes de Mèxic, en què es demana la investigació dels fets i depuració de responsabilitats.
  - Adhesió a la carta enviada per l'alcalde de Nàpols, el mes d'agost, al president de Colòmbia, demanant la investigació de l'assassinat del jove cooperant napolità, Mario Paciolla, que participava en la missió de verificació del procés de pau a Colòmbia com a col·laborador de Nacions Unides.
  - Arran del comunicat emès pel programa Barcelona protegeix periodistes de Mèxic, amb motiu de la commemoració el dia 2 de novembre del Dia Internacional per a posar fi a la impunitat dels crims contra periodistes, carta adreçada a les autoritats mexicanes en què se'ls feia arribar l'esmentat comunicat.
- Ha continuat el suport a la Taula per Colòmbia, entitat de segon nivell que aglutina els esforços de les entitats catalanes que cooperen amb Colòmbia. Al 2020, destaquen les XVIII Jornades sobre Colòmbia, realitzades de forma virtual i en el marc de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya, sobre l'Economia Social i Solidària -ESS- i la seva contribució al procés de pau. També cal esmentar l'acompanyament a la gira de Carlos Martín Beristain a Barcelona, comissionat de la Comissió per a l'Esclarament de la Veritat, la Convivència i la No Repetició de Colòmbia. Així mateix, l'entitat ha impulsat l'aprovació d'una resolució del Parlament de Catalunya de suport a les persones defensores d'Amèrica Llatina i una altra sobre la necessitat que el govern colombià implementi l'Acord de Pau de forma integral.

- El Cicle Anual de Drets Humans i Festival del Tibet, organitzat per la Casa del Tibet, i que rep el suport de l'Ajuntament de Barcelona, es va haver de cancel·lar per la pandèmia de la Covid-19. Per tant, no es va tramitar cap conveni de col·laboració a aquets efectes.
- En conveni amb SODEPAU s'ha donat suport a la "Mostra de Cinema Àrab i Mediterrani 2020", amb l'objectiu de promoure i consolidar la presència de la cultura àrab i mediterrània a Barcelona. Aquest any s'ha col·laborat activament en portar la Mostra de cinema als districtes de Ciutat Vella i Gràcia.
- Amb el Consell de la Joventut de Barcelona, s'ha treballat en accions de sensibilització i educació en drets humans amb les entitats juvenils. El Consell ha establert nous contactes amb entitats d'arreu del món i també ha desplegat treball en xarxa a nivell local. La pandèmia per la Covid-19 ha provocat la supressió d'algunes activitats i en alguns casos també la seva adaptació a la modalitat online. Destaquen les accions de denúncia sobre la situació al Sàhara Occidental i els debats realitzats, de forma virtual, conjuntament amb altres entitats, sobre temes de preocupació i interès dels i de les joves.
- Quant al treball amb el Centre de Recursos en Drets Humans (CRDH) de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania per definir i reforçar la dimensió internacional de l'Escola de Defensores, cal esmentar que s'ha fet difusió de l'activitat del CRDH entre el sector de les ONG de Cooperació Internacional que treballen amb persones defensores de drets humans. El mes de setembre la DJGCI va organitzar una trobada virtual amb les entitats de justícia global per a donar conèixer el programa de defensores del CRDH.

6. Convocatòria de subvencions 2020

La convocatòria de subvencions a les entitats dedicades a l'àmbit de la justícia global i la cooperació internacional 2020 es va aprovar en data 23 de gener de 2020 per la Comissió de Govern. La convocatòria representa un dels principals instruments amb què compta l'Ajuntament de Barcelona per assolir els objectius fixats en el pla anual i en el mateix PD, a més d'una excel·lent oportunitat per complementar altres actuacions de cooperació d'iniciativa directa i cooperació multilateral.

S'han mantingut els tres programes principals d'anys anteriors: Cooperació per a la justícia global (Programa A), Ciutats específiques (Programa B) i Educació per a la justícia global (Programa C), amb la introducció d'una nova modalitat d'educació: projectes que promoguin la justícia ambiental, en el context d'emergència climàtica global. Aquesta modalitat substitueix l'antiga modalitat adreçada a projectes que promovien el dret a migrar, a desplaçar-se i al refugi.

Tanmateix, a la modalitat genèrica d'Educació, per tal de poder donar continuïtat a la línia de treball centrada en dret a migrar, a desplaçar-se i al refugi, s'han prioritzat temàticament aquests projectes. Això ha permès donar suport a diferents projectes que contribueixen a la comprensió de les causes dels desplaçaments forçats i la defensa del dret a la protecció i a l'asil i també a transmetre el valor de la diversitat, entre d'altres.

A banda d'això, s'han mantingut les modalitats de la convocatòria anterior amb alguna petita modificació pel que fa a l'àmbit geogràfic o zona geogràfica prioritzada. Així, en la modalitat de protecció de persones defensores de drets humans, es prioritza Mèxic i Centreamèrica, al mateix nivell que Colòmbia. I en la

modalitat d'intervencions en crisi de llarga durada s'amplia l'àmbit geogràfic per tal de donar cabuda als campaments de persones refugiades de població sahrauí a Tindouf i territoris kurds a Iraq i Síria.

El requadre següent mostra, de manera sintètica, les modalitats de la convocatòria 2020:

PROGRAMA	MODALITAT		DURADA	
			ANUAL	PLURIENNAL
A. COOPERACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL	A1	Projectes de Cooperació per a la Justícia Global alineats amb els objectius del Pla Director	SI	SI
	A2	Projectes de Cooperació que promoguin l'assistència i protecció en frontera i el dret a migrar	SI	
	A3	Projectes de Cooperació que promoguin la justícia de gènere	SI	
	A4	Projectes de cooperació per a la Justícia global que promoguin l'acompanyament internacional i la protecció de defensors/es de drets humans	SI	
	A5	Intervencions en crisi de llarga durada		SI
B. COOPERACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL A CIUTATS ESPECÍFIQUES	B1	Projectes de Cooperació per a la Justícia Global a ciutats específiques alineats amb els objectius del Pla Director	SI	SI
C. EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL	C1	Projectes d'Educació per a la Justícia Global alineats amb els objectius del Pla Director	SI	SI
	C2	Projectes d'aprenentatge servei presentats entre una ONG i un o més centres educatius (Educació formal i no formal)	SI	
	C3	Projectes adreçats a promoure la coherència de polítiques públiques envers la Justícia Global		SI
	C4	Projectes d'Educació per a la Justícia Global que promoguin la justícia ambiental, en el context d'emergència climàtica global	SI	

Alinear aquest instrument amb l'estratègia municipal és especialment rellevant, atès el volum de recursos gestionats a través seu: dos terços del total del pressupost de despeses de la DJGCI. En concret, enguany, el 68% del pressupost assignat a aquesta Direcció.

La convocatòria s'ha articulada en torn a les quatre fites que pretén assolir la cooperació per a la justícia global: justícia econòmica, justícia ambiental, justícia de gènere, i el dret de les persones al refugi, a desplaçar-se i a migrar. Geogràficament, el PD prioritza les ciutats següents: Amman, Saïda, Tetuan, Tunis,

poblacions de Cisjordània i Franja de Gaza (Mediterrània i Orient Mitjà); Maputo i Dakar (Àfrica Subsahariana); L'Havana i les ciutats colombianes implicades en el procés de pau (Amèrica Llatina i Carib).

Per cinquè any consecutiu, s'ha establert la via telemàtica com a única via de presentació de sol·licituds i documentació complementària, amb l'objectiu d'agilitar els tràmits i racionalitzar el nombre de documents a presentar, que s'ha reduït substancialment.

L'anunci de la convocatòria es va publicar en el Butlletí Oficial de la Província (BOPB) de 29 de gener. El termini de presentació de sol·licituds va comprendre 15 dies hàbils, del 7 al 27 de febrer.

Inevitablement, la suspensió dels terminis administratius decretada amb l'estat d'alarma va endarrerir la publicació de la resolució de sol·licituds admeses i no admeses a la convocatòria, atès que era opcional per a les entitats respondre els requeriments mentre els terminis restessin suspesos. Com que no totes les entitats van respondre, va caldre esperar que, un cop aixecada la suspensió, s'esgotés el termini previst per a donar resposta als requeriments. La resolució d'admissió i no admissió de sol·licituds es va publicar el 7 de juliol. La resolució provisional d'atorgament i denegació de subvencions es va publicar el 3 de setembre, i la definitiva, el 4 de novembre.

Crèdit pressupostari

S'ha incrementat en un 1,43% (100.000 EUR) la dotació pressupostària per a projectes de Justícia Global i Cooperació Internacional respecte a l'any anterior, ja que ha assolit un crèdit pressupostari inicial de 7.070.000 EUR, mentre que l'any 2019 era de 6.970.000 euros. D'aquests 7.070.000 euros, 5.070.000 han anat a càrrec de pressupost 2020 (projectes anuals i primeres anualitats de projectes pluriennals) i 2.000.000, a càrrec de pressupost 2021 (segones anualitats de projectes pluriennals). Aquest increment ha revertit directament en el crèdit pressupostari de la modalitat A4: protecció de defensors/es de drets humans, atès el context actual de violència contra els activistes dels drets humans arreu del món.

En total, la convocatòria ha previst deu modalitats de projectes, agrupades en tres programes: Cooperació per a la Justícia Global (previst: 3.170.000 EUR; executat: 3.382.192,25); Cooperació per a la Justícia Global a Ciutats Específiques (previst: 1.800.000 EUR; executat: 1.531.107,75), centrada en reforçar els governs locals de les ciutats sòcies en el desplegament de les polítiques municipals; i Educació per a la Justícia Global (previst: 2.100.000 EUR; executat: 2.156.700 EUR):

CONVOCATÒRIA 2020	Pressupost executat	
	Pagament 2020	Pagament 2021
Modalitats		
Cooperació per a la Justícia Global		
A1 Anuals	562.300,24	
A1 Pluriennals	415.959,15	426.695,15
A2 Anuals	143.161,55	
A3 Anuals	943.984,34	
A4 Anuals	296.696,72	
A5 Pluriennals	296.260,00	297.135,10
TOTAL A	2.658.362,00	723.830,25

Cooperació per a la Justícia Global a ciutats específiques		
B1 Anuals	80.000,00	
B1 Pluriennals	724.938,00	726.169,75
TOTAL B	804.938,00	726.169,75
Educació per a la Justícia Global		
C1 Anuals	402.154,48	
C1 Pluriennals	323.903,38	324.733,72
C2 Anuals	333.013,73	
C3 Anuals	266.768,84	225.266,28
C4 Anuals	280.859,57	
TOTAL C	1.606.700,00	550.000,00
Totals	5.070.000,00	2.000.000,00
	7.070.000,00	

D'altra banda, la quantitat compromesa per a l'exercici 2020 de la convocatòria 2019 va ser de 2.113.009,00 EUR.

Projectes presentats i finançats

Es van presentar un total de 145 entitats, amb 245 projectes, per un valor total de 14.602.757,47 EUR. D'aquests, finalment se'n van subvencionar, 112 (un 45,71% dels projectes presentats, un 49,56% dels valorats i un 54,90 % dels aprovats) amb un valor de 7.070.000,00 EUR (un 48,42 % de l'import total sol·licitat).

	Projectes presentats 2020	Projectes valorats 2020	Projectes aprovats (50 punts o més)	Projectes subvencionats 2020	% projectes subvencionats sobre presentats	% projectes subvencionats sobre valorats	% projectes subvencionats sobre aprovats
A anuals	67	65	58	33	49,25%	50,77%	56,90%
A pluriennals	30	26	23	11	36,67%	42,31%	47,83%
B anuals	5	4	2	1	20,00%	25,00 %	50,00%
B pluriennals	17	17	17	12	70,59%	70,59%	70,59%
C anuals	84	78	72	38	45,24%	48,72%	52,78%
C pluriennals	42	36	32	17	40,48%	47,22%	53,13%
Totals	245	226	204	112	45,71%	49,56%	54,90%

Pel que fa a la tipologia de dels projectes subvencionats, gairebé la meitat (55) correspon al Programa d'Educació per a la Justícia Global, 44 projectes, al Programa de Cooperació Internacional, i 13, al Programa de Cooperació a Ciutats Específiques.

7. Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament

El Pla de Treball del Consell Municipal de Cooperació Internacional, aprovat en el Ple del Consell de 4 de febrer, es va dissenyar amb un horitzó a dos anys (2020-2021) perquè es va considerar que un any resultava insuficient per assolir els objectius marcats.

Una de les tasques previstes en aquest Pla era l'aplicació dels canvis derivats de l'entrada en vigor del nou Reglament de Funcionament del Consell, aprovat pel Consell plenari municipal del 28 de febrer, especialment les modificacions relatives a la seva composició. Durant el 2020 s'ha començat a elaborar el cens d'entitats per al procés electoral que caldrà realitzar a l'espera que s'acordi, de forma conjunta amb la resta de consells sectorials de ciutat, el procediment per a les eleccions d'entitats, una qüestió que no s'ha concretat encara.

En la vessant de denúncia i d'incidència política sobre situacions de vulneració dels drets humans arreu, el Consell va aprovar les següents declaracions i posicionaments: "Comunicat de la Comissió Permanent en resposta a la sol·licitud de la Taula Catalana de Codesenvolupament" (12.03.2020), "Resolució en relació a l'anunci del Govern de l'Estat d'Israel de dur a terme a partir de l'1 de juliol el Pla d'Annexió que suposaria l'acaparament de terres a Cisjordània en contra del que prescriu el dret internacional"(08.07.2020), "Adhesió al Comunicat front l'emergència Covid-19 del Consell Municipal d'Immigració" (24.04.2020), "Adhesió al Manifest Cooperació contra el coronavirus de la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat" (22.05.2020) i "Suport a la proposició de la Comissió d'Economia i Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona sobre l'Acord de Comerç i Inversió entre la UE i Mercosur" (21.12.2020). Aquests documents es poden consultar a l'apartat de ["Documentació" del web del Consell.](#)

Les limitacions imposades per la situació de la pandèmia de la Covid-19 van comportar la celebració de trobades telemàtiques, però la dinàmica de treball va ser semblant a la d'altres anys. S'han fet quatre reunions de la Comissió Permanent del Consell i dues sessions del Ple, una d'elles (09.03.2020) oberta a altres entitats per debatre la proposta de Pla d'Actuació Municipal de l'actual mandat. Igualment, es va participar en els tallers organitzats per Lafede.cat per a l'elaboració del mapa sobre conflictologia ambiental.

La pàgina web del Consell s'ha actualitzat periòdicament i paral·lelament s'ha creat un espai per al Consell en el web DecidimBarcelona.

8. Equip humà i col·laboracions

Durant l'any 2020, l'equip humà de la DJGCI de l'Ajuntament de Barcelona ha estat format per 15 persones en plantilla. D'aquestes, 4 formen part del personal administratiu, 10 són personal tècnic i 1 n'és el director.

Pel que fa al personal tècnic, les funcions es distribueixen de la manera següent:

- Adjunta a direcció, referent per als projectes de drets humans, i coordinació de la convocatòria anual de subvencions (1)
- Referent per al Pròxim Orient i Àfrica Oriental i punt focal per a la cooperació bilateral directa entre ciutats (1)
- Referent per a la Mediterrània i l'Àfrica de l'Oest (1)
- Referent per a l'Amèrica Llatina i Carib (1)

- Referent per a Centreamèrica i punt focal per a l'acció humanitària i emergències (1)
- Referent per a l'Educació per a la Justícia Global (2)¹
- Referent de Coherència de Polítiques (1)
- Secretària del Consell de Cooperació, referent de projectes de migració i refugi i punt focal de comunicació (1)
- Gestió econòmica (1)

El personal administratiu porta a terme les tasques següents:

- Secretària del director (1)
- Suport administratiu general (2)

Adicionalment, com a suport puntual durant els mesos amb més punta de feina de la tramitació de la convocatòria de subvencions de Justícia Global i Cooperació Internacional, de febrer a juliol, es va comptar amb un auxiliar administratiu procedent de la borsa de treball.

A més del personal propi, i amb la voluntat de fonamentar la cooperació en la mobilització de coneixements, la DJGCI compta amb el suport de nombrosos tècnics i tècniques de diverses àrees de l'Ajuntament de Barcelona. La seva tasca resulta crucial per teixir la complicitat necessària per dur a terme la cooperació bilateral directa i donar suport a altres iniciatives impulsades en concertació amb altres entitats.

Al llarg de l'any, 35 tècnics i tècniques vinculats a l'Ajuntament de Barcelona han col·laborat amb els seus homòlegs dels països i ciutats prioritàries per compartir el seu coneixement i experiència en diversos àmbits de la gestió municipal. Aquestes assistències tècniques, a causa de l'emergència sanitària originada per la Covid-19, s'han hagut de reconvertir a trobades telemàtiques, a excepció de la visita que es va poder fer el mes de gener a l'Havana per part de l'ICUB:

---

¹ Una d'aquestes referents, també dona suport a la coordinació de la convocatòria de subvencions.

# Tècnics	Departament	Ciutat/iniciativa (País)
5	Ecologia Urbana (Prospectiva i Mediambient)	Maputo (Moçambic) i Amman (Jordània)
2	Drets Socials – Feminismes i LGTBI	Maputo (Moçambic) i Sarajevo (BiH)
1	Oficina Estratègica de l'Àmbit Litoral	Dakar (Senegal)
3	Agència de Salut Pública	Maputo (Moçambic)
2	Institut Municipal de Persones amb Discapacitat	Amman (Jordània)
2	Ecologia Urbana (Projectes Urbans)	Amman (Jordània) i Betlem (Palestina)
1	Ecologia Urbana (Gerència de l'Arquitecte en Cap)	Bogotà (Colòmbia), l'Havana (Cuba) Puebla (Mèxic), Mendoza (Argentina) i Cuenca (Equador)
2	ICUB – Direcció del Sistema Municipal d'Arxius	Medellín, Cali i Bogotà (Colòmbia); <i>Red Nacional de Bibliotecas</i> (Colòmbia); L'Havana (Cuba)
5	Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps	Bogotà (Colòmbia), Montevideo (Uruguai) i Lima (Perú)
8	ICUB - Consorci Biblioteques de Barcelona	Medellín, Cali i Bogotà (Colòmbia); <i>Red Nacional de Bibliotecas</i> (Colòmbia); L'Havana (Cuba)
1	ICUB-Drets Culturals	L'Havana (Cuba)
1	Barcelona Activa	Bogotà (Colòmbia), Montevideo (Uruguai) i Lima (Perú)
35	TOTAL	

9. Millora de capacitats i estructura

La DJGCI ha dut a terme una sèrie d'iniciatives per millorar l'impacte de les seves actuacions:

En primer lloc, la dotació del personal de la DJGCI amb portàtils i mòbils corporatius, amb accés remot a la xarxa municipal, ha permès a l'equip, durant la pandèmia, poder seguir exercint les seves funcions malgrat les restriccions de mobilitat dictades per les autoritats competents. Es va implantar el treball a distància, des del domicili particular, combinat amb el treball presencial a l'oficina, en funció de les instruccions vigents en cada moment. Si bé cal tenir en compte que el personal va anar disposant progressivament d'aquests equips, per la qual cosa, la dedicació i la implicació de tot el personal de la DJGCI, amb els seus propis mitjans i malgrat les mancances inicials de l'accés remot, va ser clau a l'hora de poder donar servei a les organitzacions del sector i tramitar els processos administratius necessaris durant els mesos inicials de l'estat d'alarma.

Quant als contractes relacionats amb el funcionament de la DJGCI, val a dir que la valoració tècnica dels projectes presentats a la convocatòria s'ha externalitzat amb un cost de 37.887,52 EUR pel que fa al

programa de Cooperació internacional i Ciutats específiques, i un cost de 35.103,31 EUR pel que fa al programa d'Educació per a la Justícia Global.

Així mateix, s'han externalitzat les tasques relacionades amb el seguiment de projectes de convocatòries de subvencions anteriors, amb un cost de 79.739,00 EUR. Aquestes tasques consisteixen en la revisió tècnica i econòmica dels informes de seguiment i finals, i l'estudi de sol·licituds de modificacions.

A nivell de funcionament general, s'ha seguit treballant, amb el suport de l'IMI (Institut Municipal d'Informàtica) en la creació d'una nova base de dades interna, com a eina bàsica per a la gestió de projectes i el seu seguiment pressupostari, que doni resposta a les necessitats actuals de la DJGCI. Aquesta nova eina ampliarà el ventall d'explotació de dades i en permetrà la interacció amb l'aplicació genèrica de gestió de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona. La base de dades permet donar un seguiment adequat al grau d'assoliment dels compromisos fixats en el PD i facilitar als grups municipals, entitats i persones interessades tota la informació referent a les actuacions endegades.

Així mateix, en termes de rendició de comptes, s'ha anat actualitzant el web de Cooperació Internacional ([barcelona.cat/ciutat global](http://barcelona.cat/ciutat_global)), en els seus apartats diferenciats: Cooperació Ciutat-Ciutat, Acció Humanitària i Emergències, Barcelona protegeix periodistes de Mèxic, Barcelona educa per a la Justícia Global. Cal destacar la creació d'un nou apartat de preguntes freqüents d'ONG motivades per la pandèmia de la Covid-19, valorat molt positivament per les entitats del sector de la Justícia Global.